

BÖLÜM 15

YATAĞA BAĞIMLI YAŞLININ DESTEK BAKIMI VE MOBİLİZASYONU

Zehra İNCEDAL SONKAYA¹

YATAĞA BAĞIMLI YAŞLIDA OLASI KOMPLİKASYONLAR

Doğumda beklenen yaşam süresi giderek artmakta, buna paralel olarak tüm dünyada bireylerin uzun yaşam beklentisi de artmaktadır. Nüfus projeksiyonlarının değişimine bakıldığında doğum oranlarının azaldığı, 65 yaş ve üstü nüfus oranının önemli ölçüde arttığı görülmektedir. Önümüzdeki 50 yıllık sürede bu artışın devam edeceği öngörülmektedir. Bunun bir sonucu olarak 21. yüzyılda nüfus sadece yaşlanmakla kalmayacak, beraberinde kronik hastalık sayılarında ciddi bir artış meydana gelecektir. Yaşlı nüfusla beraber kronik hastalıkların artış göstermesi beraberinde tedavi ve rehabilite edici hizmetlerin yükünün de artmasına neden olacaktır.

Yaşlılık kavramı bir hastalık değil olağan fizyolojik süreç olarak değerlendirilse de vücutta bütün sistemlerde meydana gelen değişimler bireyleri olumsuz yönde etkilemektedir. Görme yeteneğinin azalması, tat ve koku almada bozulmalar, işitme kaybı, kalbin büyümesi, akciğerlerin genişleme kapasitesinin azalması, gastrik motilitenin azalması, kadınlarda menapoz erkeklerde andropoz süreci yaşlılık ile ilgili karşımıza çıkan değişimlerden sadece bir kaçıdır. Ayrıca kas-iskelet sisteminde meydana gelen değişimler, nörolojik ve ortopedik sorunlar yaşlılık döneminde yatağa bağımlılığı artırmaktadır.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Amasya Üniversitesi, Sabuncuoğlu Şerefeddin Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, zehra.inedal@amasya.edu.tr

KAYNAKLAR

1. Audrey, B. (2016). Integral components of client care. In Audrey Berman, Shirlee Snyder & GERALYN FRANDSEN (Eds.), *Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing: Concepts, Practice and Process* (7th ed., pp. 697-704). New Jersey: Pearson
2. Bates-Jensen, B. M. & Patlan, A. (2017). Pressure Ulcers. In Jeffrey B. Halter, Joseph G. Ouslander, Stephanie Studenski, Kevin P. High, Sanjay Asthana, Christine Ritchie, Mark A. Supiano (Eds.), *Hazzard's Geriatric Medicine and Gerontology* (7th ed., pp. 969-978). New York: McGraw-Hill Education Medical
3. Brosch, J. R., Farlow, M. R. (2017). The Nervous System. In Howard M. Fillit, Kenneth Rockwood, & John Young (Eds.), *Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology* (8th ed., pp. 398-409). Philadelphia: Elsevier
4. Chien, J. (2019). Respiratory disorders in the oldest of the old. In Nages Nagaratnam, Kujan Nagaratnam & Gary Cheuk (Eds.), *Advanced Age Geriatric Care* (1st ed., pp. 211-216). Switzerland: Springer Nature
5. Gunathilake, R. & Nair, B.K.R. (2018). Acute care and geriatric assessment. In Balakrishnan Kichu R. Nair (Ed.), *Geriatric Medicine: A Problem-Based Approach* (1st ed., pp: 145-146). Singapore: Springer Nature
6. Lynn, P. (2019). *Taylor's Clinical Nursing Skills A Nursing Process Approach*. (5th ed). Philadelphia, PA: Wolters Kluwer
7. Morgan, M. A. M. (2017). Pulmonary disease in the geriatric population. In K. Rao Poduri (Ed.), *Geriatric Rehabilitation: From Bedside to Curbside* (1st ed., pp. 415-437). Florida: CRC Press Taylor & Francis Group
8. Nagaratnam, N., Nagaratnam, K., & Cheuk, G. (2018). Cardiovascular diseases in the elderly. In Nages Nagaratnam, Kujan Nagaratnam, Gary Cheuk (Eds.), *Geriatric Diseases Evaluation and Management* (1st ed., pp. 3-11). Switzerland: Springer International Publishing
9. Nagaratnam, N., Nagaratnam, K., & Cheuk, G. (2018). Joints and musculoskeletal disorders. In Nages Nagaratnam, Kujan Nagaratnam, Gary Cheuk (Eds.), *Geriatric Diseases Evaluation and Management* (1st ed., pp. 199). Switzerland: Springer International Publishing
10. Naqvi, H. (2017). Pressure Ulcers in Older Adults. In K. Rao Poduri (Ed.), *Geriatric Rehabilitation: From Bedside to Curbside* (1st ed., pp. 190-200). Florida: CRC Press Taylor & Francis Group
11. Nair, P., Ting, J., Keen, H. I., & Conaghan, P. G. (2017). Musculoskeletal system. In Howard M. Fillit, Kenneth Rockwood, & John Young (Eds.), *Brocklehurst's Textbook of Geriatric Medicine and Gerontology* (8th ed., pp. 552). Philadelphia: Elsevier
12. Özkan, E., & Turhan, K. (2019). Yatağa bağımlı hastalarda pozisyon süresinin basınç yarası oluşumu üzerine etkisi. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri*, 11(3):246-54
13. Paul, J. H., Iwan, K. & Ramirez, C. (2017). Arthritis and common musculoskeletal conditions. In K. Rao Poduri (Ed.), *Geriatric Rehabilitation: From Bedside to Curbside* (1st ed., pp. 317-333). Florida: CRC Press Taylor & Francis Group

14. Perry, A. G., Potter, P. A. & Ostendorf, W. R. (2014). *Clinical Nursing Skills & Techniques*. (8th ed). Canada: Elsevier
15. Pi HY, Hu X. Nursing care in old patients with heart failure: current status and future perspectives. *J Geriatr Cardiol* 2016;13:387-390
16. Potter, P. A., Perry, A. G., Stockert, P. A., Hall, A. M. & Ostendorf, W. R. (2017). Hygiene. In Patricia A. Potter, Anne Griffin Perry, Patricia A. Stockert, Amy M. Hall & Wendy R. Ostendorf (Eds.), *Fundamentals of Nursing* (9th ed., pp. 1865-1945). United States of America: Elsevier Inc
17. Sayın, Y. (2012). Yaşlılık süreci ve etkileri. Zehra Durna (Ed.), *Kronik Hastalıklar ve Bakım* içinde (s. 517-537). İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri